

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областен управител на област Монтана

ПРОТОКОЛ

от заседание на Областния съвет по тристранно сътрудничество на област Монтана

29.10.2022 г.

Днес, 29.06.2022 г. от 10,30 часа заседателната зала на Областна администрация Монтана във връзка с постъпило искане с вх. № ОКД -58-5/25.05.2022 г. от г-н Иван Сергисов и г-н Иван Александров на основание чл. 8, т. 3 от Правилника за организацията и дейността на Областния съвет за тристранно сътрудничество в област Монтана, се проведе заседание на Областния съвет по тристранно сътрудничество.

На заседанието присъстваха:

1. Ванина Вецина – областен управител на област Монтана;
2. Латинка Симова – зам. областен управител на област Монтана;
3. Мария Лазарова – председател на Регионален съюз на Конфедерация на независимите синдикати в България /РС на КНСБ/ Монтана;
4. Иван Александров – председател на Синдикален регионален съюз на Конфедерация на труда „Подкрепа” /СРС на КТ „Подкрепа”/ Монтана;
5. Мая Григорова – председател на Сдружение „Стопанска камара Монтана”;
6. Христо Славов Петров – председател на Търговско-промишлената палата – гр. Монтана.;
7. Иван Сергисов – представител на Асоциация на индустриалния капитал в България за област Монтана;
8. Трайка Трайкова – началник на Регионално управление на образованието – Монтана;
9. Росица Ангелова – началник отдел ОМДК в РУО – Монтана;
10. Светла Узунова – директор на Дирекция „Регионална служба по заетост” – гр. Монтана.

Заседанието откри г-жа Вецина - областен управител на област Монтана, като приветства присъстващите и каза, че днешното заседание ще бъде проведено при следния дневен ред:

1. Обсъждане на внесеното Становище в Областния съвет за тристранно сътрудничество в област Монтана
2. Други.

По първа точка от дневния ред

Г-жа Вецина каза, че първо темата е изключително актуална защото се отнася за образованието на децата, второ важна за да отговори на нуждите на бизнеса и трето говорим за една сграда на която трябва да и се намери реализация. След като се запознах с предложението, се обединихме около мнението, че за да се вземе решение, то трябва да бъде подкрепено със съответния анализ и проучване от самия сектор на бизнеса за да бъде добре обосновано пред нас. Ние заедно с Бюрото по труда Монтана направихме една

анкета за да получим информация за потребностите от работна сила в областта на металообработването и машиностроенето в област Монтана. Анкетираните трябваше да отговорят на следните три въпроса:

➤ Посочете конкретните професии в областта на металообработването и машиностроенето и броя на лицата, които бихте наели през следващите 12 месеца?

➤ За заявените по-горе потребности срещате ли затруднения при намиране на работна сила?

➤ Считате ли, че след 3-5 години ще имате потребност от специалисти със средно образование в посочените по-горе професионални направления?

За съжаление само един човек е отговорил. Тоест от проучването не е получена никаква информация. Отново със съдействието на ДРСЗ – Монтана ни бяха предоставени данни за броя заявени работни места по професии в областта на металообработването и машиностроенето през 2021 г. Цитираната информация Ви е представена за да се запознаете.

Г-жа Вецина продължи с това, че във никакъв случай няма да вземе крайно решение, защото наличната до момента информация не е достатъчна. Направен е оглед на сградата и материално-техническата база в работилницата. Категорично тази сграда трябва да се поддържа, но не може да се вземе решение без да бъде направен подробен анализ и обосновка на предложението. Наличните машини също трябва да бъдат прегледани и да се прецени тяхното състояние. За някой от тях се знае, че може да се използват, но за другите не е ясно дали съвременните изисквания биха позволили тяхното използване. Машините трябва да бъдат оценени от специалист. Счита, че трябва да вземат участие бизнеса и заинтересованите страни. Със сигурност е необходимо да има добри взаимоотношения между бизнеса и училището.

Направена е също така справка със съдействието на г-жа Трайкова – началник на Регионално управление на образованието – Монтана, за заетостта на паралелките в областта на машиностроенето и металообработването, които се оказва, че не са напълно запълнени. Анализът, който ще бъде подготвен, трябва да им предвид факта, че наличните по две паралелки в Монтана и Лом са заети на ½.

От значение е и дали има увеличаване на интереса към паралелки в това направление, защото броя на децата като цяло всяка следващите години намалява.

Поставен бе въпроса дали бизнеса има интерес към курсове за преквалификация, чрез които да се подготвят кадри за които има недостиг на пазара на труда. Думата бе дадена на вносителя на предложението г-н Сергисов.

Г-н Сергисов каза, че няма нужда да прочита отново предложението защото всички са запознати. Внесеното предложение не касае само специалности от областта на металообработването, идеята е да има паралелки и от леката промишленост и от металообработването. По този начин да бъде удовлетворен бизнеса, децата и учителите, както и да се съхрани сградата. Конкретната идея е Професионална гимназия по лека промишленост – гр. Монтана да бъде преместена и да стане например Професионална гимназия по лека промишленост и технологии. За да може, когато във времето възникне потребност от паралелка с друго конкретно професионално направление тя да бъде разкрита там.

Представената от бюро по труда справка, без да имат вина служителите не отговаря на действителността, защото повечето работодатели не заявяват потребностите си пред бюрата по труда. Масово в средните учебни заведения се обучават ИТ – специалисти и никакви технически специалности, с което приключи световно изказване и даде думата на г-н Александров – председател на СРС на КТ „Подкрепа”- Монтана.

В дискусията се включи г-жа Вецина, като отбеляза, че днешната среща няма да сложи край на работата по темата, но е хубаво да се чуят всички гледни точки. Необходима е писмена обосновка за това как ще се издържа, какво ще стане като се слоят

двете училища, ако трябва да се наеме и специалист, но не може да се направи само едно предложение без то да е подкрепено от анализ.

Г-н Александров каза, че има достатъчно основания да счита, че ще бъдат необходими такива специалисти, и това е видно от резултатите от последно проведеното проучване на потребностите от работна сила в областта, прието на заседание на Комисията по заетост. Проучването показваше потребностите от специалисти със средно образование по професионални направления през следващите 3-5 години. В областта на машиностроене, металообработване и металургия – 455 и производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи 350 лица. Това е официален документ, който показва потребностите по професионални направления през следващите 3-5 години. Представената от Бюрото по труда справка показва потребностите към момента. Ако се върнем назад във годините може би резултатът ще е същия. Така, че имаме достатъчно основание да се стъпи на тези документи за да се обоснове предложението. Допълвайки специалностите от леката промишленост с други търсени специалности ще се решат няколко проблема. Училището по лека промишленост ще намери собствена сграда и ще може да се развива и на ПГТЕ „Христо Ботев“, ще отпадне задължението да стопанисва сграда, която не използва, но изразходва средства от бюджета си за нейната поддръжка. Дори наскоро, е имало и непризнати по проект разходи, натрупани от закритото ПТГ „Юрий Гагарин“, които са били платени от бюджета на ПГТЕ „Христо Ботев“.

Г-жа Вецина благодари и отбеляза, че изнесената от него информация трябва да бъде включена в обосновката. Трябва да има едно сериозно писмено обосноваване на предложението.

Г-н Александров предположи, че от РУО – Монтана могат да кажат ще има ли програми от които да се получат средства за приспособяване на сградата, във вид, в който да може да се използва. Има ли програми към МОН, когато се реструктурират или прехвърлят училища.

В дискусиата се включи г-жа Трайкова, която каза, че данните които са представени на Комисията по заетост и настоящата информация от ДРСЗ – Монтана са категорични. Но нека не се забравя, че това е само в сферата на машиностроенето, не цялостната картина от потребности от работна сила. Също така не е съгласна с г-н Сергисов за ИТ – специалистите, защото и в Монтана има бизнеси, които имат необходимост от ИТ – специалисти. Държавния план-прием не обхваща само машиностроенето. По отношение на сградата, през годините са търсени решения, които са подкрепяни от РУО, но нито едно не се е реализирало. Да тази сграда действителност е в тежест на ПГТЕ „Христо Ботев“.

По отношение на предложението не може да изрази категорично становище професионалната гимназия по лека промишленост да премине в тази сграда. Как ще бъде създадено едно мега училище, защото с петте паралелки, които сега са в тази гимназия, дори да бъдат увеличени с една във всеки випуск те ще бъдат осем най-много девет паралелки. Възниква въпроса как ще се издържа тази база. Това е училище, което е имало над двадесет и пет паралелки и било закрито точно защото децата вече не са желали тези специалности. Училището е било закрито защото не ималон желаещи ученици и години наред децата са намалявали, до като не се е наложило да бъде закрито. Също така след като се иска разкриването на машиностроителни паралелки, според справката в областта на машиностроенето има две училища, това са Професионалната гимназия по техника и електротехника в Монтана и професионалната гимназия по производствени технологии в Лом. Имаме по две паралелки дуална форма по $\frac{1}{2}$, които са X, XI и XII-ти клас и в следващите три години около 50 ученици ще излязат точно в това направление. Как ще бъдат привлечени те от бизнеса е ролята на работодателите. Тези паралелки с дуална форма на обучение и са към БКК. В заключение отново отбеляза, че не може да взема решение дали идеята е добра, дали е приложима и дали в бъдеще ще има развитие без да е направен анализ на проблема от абсолютно всички страни. Трябва да се вземат предвид

не само настоящата ситуация, а тенденциите за развитие и всички заедно да вземат решение на базата на обоснован анализ.

От своя страна, г-жа Вецина каза същото, че е необходим е ситуационен анализ и бизнес план. Сигурна е, че има специалисти, а е възможно и някой от присъстващите също да може да го направи.

Г-н Александров отново се включи, като каза, че относно потребностите от специалисти не трябва да има съмнение, че ще са необходими. Даде пример, че в годините на социализма техникумите са се създавали с професионални направления в зависимост от типа производства, които има в региона. Факт е, че машиностроителните предприятия в гр. Монтана до голяма степен са се запазили. Не може да се иска в гр. Лом да бъдат произведени кадри за гр. Монтана. Гимназията по електротехника, отново в една Комисия по заетост бе принудена да открие такава специалност. Буквално решението бе взето от Комисията по заетост, то не е било включено, като предложение в план-приема.

Обучението в тази специалност е чуждо за самото училище и не е добре реализирано. Откриването на такива паралелки е станало за сметка на други специалности. Тези паралелки са на изживяване от две години няма прием по тях. То няма и учители, тези които са преподавали в областта на машиностроенето са били тези, които са в другите специалности. За да се привлечат кадри да се направят кабинети е необходимо да има нещо устойчива и ясна перспектива, че това нещо ще е за напред във времето. Идеята им с г-н Сергисов е да се премести гимназията по лека промишленост в другата сграда и когато се обяви, че ще се приема всяка година в паралелки в областта на металообработването или машиностроенето, това вече създава перспектива и ще тръгне разработването на база. Не е необходимо и дуално обучение защото ще се ползват машините на място. Под формата на някакво сътрудничество между предприятието и гимназията. Когато веднъж се създаде база и кадри, които да обучават, то ще се създаде и интерес.

Г-жа Вецина, отново каза, че е необходимо да бъде направено задълбочено проучване. Г-н Александров отговори, че не знае кой може да направи такова проучване. На съвети на Северозапада са използвани хора от висши учебни заведения за такива проучвания, предполага, че има такива агенции или фирми, които се занимават с това.

Г-жа Вецина допълни, че това може да е фирма анализатор, която ще се обърне към когото трябва за да се снабди с необходимата и информация. Внасяне на предложение, колкото и да изглежда смислено, без писмено да е подкрепено няма как да се реализира. Трябва да бъдем убедителни в цифри и факти. Всички ще се включим, с каквото можем, но все пак ролята е на вносителите на предложението, да бъде представено писмено обосновано.

Г-н Сергисов се включи, като каза, че това не е работа на бизнеса. Бе допълнен от г-жа Григорова, която каза, че специалностите трябва да бъдат определени от РУО-Монтана и Областна администрация да посочи приоритетите и структуроопределящите предприятия. По повод заявените от Бюрото по труда места, бизнеса в повечето случаи не заявява реалните си потребности и от там се разминават статистическите данни, които се предоставят с действителното търсене. Структуроопределящите предприятия в област Монтана са точно в областта на металообработването. Най-малкото, което трябва да се направи е да се проучат потребностите на предприятията в момента и в следващите години.

Г-жа Вецина каза, че Областна администрация е подготвила онлайн анкета за потребностите, с въпроси, които в началото на заседанието е обявила и с посредничеството на Бюрото по труда Монтана работодателите на имейлите са били поканени да вземат участие, но само една фирма е попълнила формуляра.

Г-жа Григорова се съгласи, че това е начина, но г-н Сергисов допълни, че бизнеса не е бил активен защото много пъти е попълвал анкети, но това до нищо не е довело.

Г-жа Григорова отново акцентира върху това, че потребностите на бизнеса от такива специалисти са много големи и се опасява, че през следващите години поради тази причина ще започнат да напускат областта. При големия демографски срив, който се наблюдава единственото което може да се направи е да се задържат децата тук.

Г-н Сергисов допълни, че в България не са ясно определени структуроопределящите производства за да може след това на регионален принцип по области, като такива да бъдат изведени съответните предприятия. Каза, че няма как от бизнеса да се иска такъв анализ и обосновка.

Г-жа Вецина се обърна към присъстващите като каза, че се надява всички да разбират, че няма как да не се обоснове предложението. Всички според своите компетенции ще се включат, но това което зависи от бизнеса трябва да бъде направено. Няма как без анализ и обосновка. Освен разглежданото предложение, пред Областна администрация Монтана никой друг не е поставял този въпрос. Ние отново ще се свържем с бизнеса, но първо трябва да стане ясно как ще се продължи от тук насетне. Само с това, че сградата има нужда от ремонт и стопанисване, което безспорно е така няма как да се реализира това предложение. Трябва да решим кой с какво ще участва в подготовката, като вземем предвид и това, че най-вероятно ще коства определени разходи за да се направи.

Г-жа Вецина предложи създаването на работна група, като нейни ръководители да бъдат вносителите на предложението и всяка от институциите ще вземе участие според своята компетенция. Обърна се към вносителите на предложението да бъде представен анализ.

Г-н Александров каза, че няма как това те да го направят. Г-жа Трайкова също се включи и каза, че тя вече е сподели своите резерви по отношение на предложението, но е готова да се вслуша в анализа. Г-н Александров попита каква е другата алтернатива, да не се случи нищо. Г-жа Трайкова допълни, че на обсъждане подлежи и това, тази сграда каква друга алтернатива има. Например защо бизнеса не се обедини и да наеме помещението с машините и там да се извършват обученията, след като има такава необходимост. Водени са разговори с директора на гимназията по лека промишленост и тя също има своите съмнения, че финансово ще издържи. Дори да има две паралелки лека промишленост и две металообработване, това едва дали ще е достатъчно. Още повече, че гимназията по лека промишленост има добре организирани работилници и от миналата година са преминали на една смяна. За това казва, че има своите резерви и очаква да бъде убедена, че това предложение е по-доброто и разумно решение и ще го подкрепи.

Би искала от Бюрото по труда, ако може поименно фирмите и заявените от тях потребности. Възложено е на експерт от РУО-Монтана да обиколи лятото всички фирми и да се срещне с всеки работодател за да види реалната ситуация. Другото проучване, което ще бъде направено е да се види тези деца, които са завършили, как се реализират.

Г-жа Вецина отново призова вносителите да изготвят анализ, с който да подкрепят предложението си, като от своя страна Областна администрация ще подготви анализ на национално ниво и от своя страна г-жа Трайкова ще се включи с резултатите от своето проучване. Да се обединят усилията и заедно да го представим предложението.

В дискусията се включи и г-жа Ангелова, която каза, че е добре да се направи оценка на машините в работилницата за да се прецени до каква степен тя може да се използва. Да се опише всяка машина и да се прецени какви средства ще са необходими за да стане използвана работилницата. Г-н Сергисов се ангажира с тази задача, като предложи г-жа Трайкова да издаде заповед по силата, на която комисия в състав да влезе в помещението и да извърши оценка.

Г-жа Трайкова попита възможно ли е да се търси съдействието на Търговско промишлената палата за проучването и изготвянето на анализ. В отговор г-н Христов каза, че не може, а и г-н Сергисов е представител на друга работодателска организация.

Думата взе г-жа Симова, като каза, че със заповед на началника на РУО-Монтана, ще се осигури достъп до помещението с машините. От разговора до момента разбира, че дори да се стигне до положително становище, то това ще се случи напред във бъдещето. Намира за странно предложението в гимназия по лека промишленост да се създадат паралелки с направление металообработване и машиностроене. Не би ли могло да си останат паралелките в гимназията по електротехника, а да се ползва базата за практика.

Г-н Сергисов отговори, че въпросът е чудесен, но на него трябва да отговори директора. Преди 14 години са били модернизирани машините в работилницата, изхарчени са 120 000 лв. и след това училището се закри.

Г-жа Вецина предложи да се обсъди това, че в момента има паралелки в Монтана и гр. Лом, които не са запълнени и ако това бъде направено на първо време, те вероятно ще покрият нуждите. Не трябва ли да първо да се запълнят съществуващите паралелки и едва след това да се пристъпи към разкриването на нови. Възниква въпроса това ново училище по какъв начин ще повиши интереса към тези паралелки.

Думата взе г-жа Григорова, която се обърна към г-жа Узунова с въпроса имат ли проблеми с наемането на работна ръка фирми, като „Фитинги“, „Монбат“ и „КРОС“, така както има проблем към шивашките фирми.

Г-жа Узунова каза, че специално фирма „КРОС“ няма проблеми, те имат база с чакащи да бъдат наети. Фирма „ЕМКО“ също няма проблеми.

След което, г-жа Григорова попита г-жа Трайкова, защо след като родителите имат интерес да работят в тези фирми не биха искали и децата им да завършат подходящо образование и също да работят там. Според г-жа Трайкова предлаганите от цитираните фирми условия и заплащане са привлекателни за населението и за това при тях няма проблем с набирането на работна сила. Г-жа Ангелова допълни, че на родителските срещи е станало ясно, че нито децата нито родителите предпочитат тези специалности.

Г-жа Узунова взе думата за да направи предложение. Предвид това, че решаването на проблема с недостиг на обучени кадри е в по далечна перспектива, не биха ли проявили интерес към използване на възможностите, които предоставя Агенцията по заетостта. Преквалифициране на хора чрез дуално обучение или обучение по заявка на работодател. Това може да стане по-бързо в рамките на няколко месеца. Считат ли работодателите, че с помощта на Бюрата по труда да се реализират такива обучения. Като трябва да се отчете и факта, че понякога доста трудно се мотивират хората за да учат и да работят. В момента се очаква отговор от „Монбат“, точно за „промишлена електроника“ да се сформира обучение, ако и други имат интерес. От друга страна предлага, тъй като анкетата проведена от Областна администрация Монтана не се проведе както трябва, да се направи отново с активното съдействие на служители от Бюрата по труда. Да се подновят усилията да мотивират фирмите да вземат участие в анкетното проучване. Г-жа Узунова запозна присъстващите детайлно за възможността за преквалификация чрез дуално обучение или обучение по заявка на работодател. предложи да се направи проучване имат ли интерес регистрираните безработни да се включат в такива обучения. И на тази база, ако и работодателите преценят, че това е разумно да се пристъпи към реализиране на обученията. В новия програмен период е установено, че именно липсата на кадри е много сериозен проблем и е акцентирано върху тяхното обучение и преквалификация.

Г-жа Вецина даде думата за последни предложения, но такива не последваха.

В заключение тя каза, че се приемат направените предложения, защото са една възможност. В днешния ден няма да се вземе решение, а и следва да се изпълнят няколко стъпки, които се начертах на днешното заседание и те трябва да бъдат изпълнени. От една страна бизнеса да помисли как може да стигне до децата в една ранна възраст, като се обсъди с г-жа Трайкова, как може това да стане реално. Да се възвърне интереса и да им се покаже, че тук също има къде да работят. Също така трябва да се върви към изпълнението на стъпките за обосновка на предложението, но всеки от нас да вземе отношение за реализирането им. Да се формира работна група, в която да има по един

представител на присъстващите институции. В тази работна група ще се очертаят критериите и точките, по които ще се работи. Състава на работната група ще бъде уточнен по имейл и може писмено да се продължи работата.

Г-жа Вецина , благодари на всички за участието, след което закри заседанието.

ВАНИНА ДИМИТРОВА ВЕЦИНА /п/
Областен управител на област Монтана

Изготвил: Силва Викторова – главен експерт в дирекция АКРРДС /п/